

מאמנות בתי ספר - רבדים + עבודה אפקטיבית בקבוצות - חלק 2 : כישורים חברתיים 03 באפריל 2024

חימום

- שאלה 1 : שיתוף בהצלחות
 - היכן חוויתן הצלחה בקידום עבודה אפקטיבית בקבוצות?
 - מה עשיתן כדי להגיע להצלחה הזו?
 - איזו השפעה הייתה לכם על תהליך הלמידה/המעורבות של התלמידים?
- שאלה 2 : שיתוף באתגרים
 - מה היו האתגרים הגדולים ביותר בהטמעת עבודה אפקטיבית בקבוצות?
 - מהן הסיבות העיקריות לאתגרי ההטמעה?
 - כיצד הייתן מתארגנות לשלבים הבאים?

יצירת עניין

כאשר למידה בקבוצה נכשלת, יש לכך שתי סיבות עיקריות. הראשונה היא שהתלמידים לא רוצים לעבוד יחד, והשנייה שהם לא יודעים כיצד לעבוד יחד. קבוצת למידה נתקלת בבעיות מפני שהתלמידים החברים בה לא משתפים פעולה זה עם זה ולא רוצים לעבוד יחד, או שאין להם את הכישורים הדרושים לעבוד יחד".

מה דעתכן על אמירה זו? נמקו.

מאמנות בתי ספר - רבדים +

עבודה אפקטיבית בקבוצות - חלק 2: כישורים חברתיים

03 באפריל 2024

יעדי המפגש

- זיהוי כישורים חברתיים הדרושים לביצוע עבודה אפקטיבית בקבוצות.
- זיהוי האתגרים הנפוצים ביותר במהלך עבודה בקבוצות, הקשורים לכישורים חברתיים.
- זיהוי התפקידים שעל חברי הקבוצה למלא, כולל תיאורי התפקידים הללו, כדי לקדם עבודה אפקטיבית בקבוצות.
- המשתתפות ישתמשו בתפקידים הללו כדי להתמודד עם האתגרים הנפוצים ביותר.
- המשתתפות ילמדו מספר משחקים חדשים שיוכלו לשמש אותן בזמן העבודה עם התלמידים.

מיומנויות חברתיות בסיסיות - סיעור מוחות

אילו כישורים חברתיים דרושים לעבודה אפקטיבית בקבוצות?

מאמנות בתי ספר - רבדים +

עבודה אפקטיבית בקבוצות - חלק 2: כישורים חברתיים
03 באפריל 2024

כישורים חברתיים בסיסיים:

- בקשת עזרה ומתן עזרה.
- מיקוד הקבוצה במשימה ושמירה על מעורבות חברי הקבוצה.
- מתן מחמאות / חיזוק הביטחון של חברי הקבוצה.
- הקפדה על התנהלות הוגנת (לדוגמה ע"פ תורות).
- נקיטת גישה חיובית.
- הקשבה לדברי חברי הקבוצה והסתמכות על תשובותיהם.
- לדעת לבקש סליחה כשצריך.

אתגרים נפוצים - סיעור מוחות

מהם האתגרים הנפוצים ביותר במהלך עבודה בקבוצות, שקשורים לכישורים חברתיים?

מאמנות בתי ספר - רבדים +

עבודה אפקטיבית בקבוצות - חלק 2: כישורים חברתיים

03 באפריל 2024

כישורים חברתיים בקבוצה - שמונה אתגרים נפוצים:

1. **סרבן:** תלמיד שמסרב להשתתף בעבודת צוות או לשתף פעולה
2. **מוקצה:** תלמיד דחוי או שזוכה להתעלמות מחברי הקבוצה
3. **ביישן:** תלמיד שמתבייש מכדי להשתתף באופן מלא
4. **שתלטן:** תלמיד שמשתלט על האינטראקציות בין חברי הקבוצה
5. **בריון:** תלמיד שמפגין עוינות כלפי חברי הקבוצה
6. **"ליצן":** תלמיד שרוצה תשומת לב ולכן עושה דברים מטופשים / שלא קשורים למשימה
7. **"מרחף":** תלמיד שעושה דברים אחרים או מסיח את דעתם של חבריו לקבוצה
8. **"נזק":** תלמיד שמחבל בעבודת הקבוצה ובפרויקט

תפקידים בשיתוף פעולה

הנחיות:

קראו את התיאורים בעמוד הבא ונסחו משפט אחד שמתאר כל תפקיד.

תפקידים בשיתוף פעולה	התיאור שלכן
(1) מעודד	
(2) משבח	
(3) מתפעל	
(4) שומר סף	
(5) מאמן	
(6) אחראי שאלות	
(7) בודק	
(8) אחראי מיקוד	
(9) מתעד	
(10) משקף	
(11) אחראי רמת קול	
(12) אחראי חומרים	

מאמנות בתי ספר - רבדים +

עבודה אפקטיבית בקבוצות - חלק 2: כישורים חברתיים

03 באפריל 2024

תפקידים במהלך למידה בשיתוף פעולה	תפקידים במהלך למידה בשיתוף פעולה
(7) בודק הבודק מוודא שכולם שולטים בחומר. הוא אומר דברים בזמן הנכון, כמו "בואו נפתור בעיה אחת ביחד כדי לוודא שהבנו."	(1) מעודד המעודד "מניע" תלמידים נמנעים ומנסה לעורר מוטיבציה כאשר הקבוצה "נתקעת". המעודד מתערב טרם תלמיד כלשהו מדבר, לדוגמא: "בואו כולנו נקשיב עכשיו לסמירה"
(8) אחראי מיקוד אחראי המיקוד מוודא שכולם ממוקדי משימה. במקום להגיד "הפסיקו לעשות שטויות", הוא אומר "עדיין לא פתרנו את בעיה 3."	(2) משבח המשבח מתערב אחרי שתלמיד כלשהו מדבר כדי להביע הערכה, ואומר דברים כמו "זה רעיון נהדר"
(9) מתעד המתעד עשוי לרשום לעצמו הערות, לרשום החלטות שמתקבלות בקבוצה ו/או לכתוב תשובות.	(3) מתפעל המתפעל מעודד את הקבוצה להביע הערכה כלפי הישג של אחד מחברי הקבוצה או הישג קבוצתי. המתפעל מוביל את הקבוצה ואומר לדוגמא: "הצלחנו, אז בואו נעשה עכשיו את לחיצת היד המיוחדת שלנו."
(10) משקף המשקף גורם לקבוצה לבחון את התהליך. הוא שואל את הקבוצה שאלות רפלקציה כמו "עד כמה הצלחנו להישאר ממוקדים היום בקבוצה", או "האם הקפדנו לא לדבר בקול רם מדי?" "האם כולם השתתפו?"	(4) שומר סף שומר הסף מקפיד שכולם ישתתפו באותה מידה. אם אחד התלמידים מדבר יותר מדי ותלמיד אחר פחות מדי, שומר הסף פועל כדי לאזן בין השניים, למשל "זה מאוד מעניין ג'וש. סמירה, מה דעתך?" או "אמיר, האם אתה מסכים עם הנקודה של מיכל?"
(11) אחראי רמת קול מוודא שחברי הקבוצה לא ידברו בקול רם מדי.	(5) מאמן המאמן עוזר לתלמידים להתמודד עם תוכן לימודי, אבל נזהר מאוד לא לעשות את העבודה במקומם.
(12) אחראי חומרים אחראי החומרים משיג את כל הציוד הדרוש ומחזיר אותו בסיום העבודה, וגם מוודא שהקבוצה מנקה אחריה.	(6) אחראי שאלות אחראי השאלות בודק אם יש למישהו בקבוצה שאלות שעדיין לא נענו בטרם ממשיכים הלאה. אם הקבוצה לא מצליחה להשיב על השאלה, אחראי השאלות מפנה אותה למורה.

מאמנות בתי ספר - רבדים +

עבודה אפקטיבית בקבוצות - חלק 2: כישורים חברתיים

03 באפריל 2024

תפקידים בשיתוף פעולה	התיאור של עידית
(1) מעודד	מעודד את חברי הקבוצה להשתתף ולהצליח.
(2) משבח	מפגין הערכה כלפי הרעיונות והעשייה של חברי הקבוצה.
(3) מתפעל	מוביל את הקבוצה לשמוח בהישגי החברים או הקבוצה כולה.
(4) שומר סף	מוודא שכולם משתתפים פחות או יותר במידה שווה.
(5) מאמן	מאמן את חברי הקבוצה בפתרון בעיות.
(6) אחראי שאלות	בודק אם למישהו בקבוצה יש שאלה.
(7) בודק	מוודא שכולם למדו את החומר.
(8) אחראי מיקוד	שומר שהקבוצה תהיה ממוקדת משימה.
(9) מתעד	מתעד את התשובות או הרעיונות של חברי הקבוצה.
(10) משקף	מעודד את הקבוצה להתבונן לאחור ולבחון עד כמה היטיבו לעבוד כצוות
(11) אחראי רמת קול	מקפיד שהקבוצה לא תרעיש
(12) אחראי חומרים	משיג ומחזיר את הציוד הדרוש לקבוצה. מקפיד שהקבוצה תנקה אחריה.

מאמנות בתי ספר - רבדים +
עבודה אפקטיבית בקבוצות - חלק 2: כישורים חברתיים
03 באפריל 2024

תפקידים בשיתוף פעולה - כיצד זה קורה בפועל

הכנת תרשימי Y

הנחיות

- עבדו בקבוצה והכינו תרשים Y לפי התפקידים שקבעתן אצלכן לעבודה בשיתוף פעולה

מאמנות בתי ספר - רבדים +

עבודה אפקטיבית בקבוצות - חלק 2: כישורים חברתיים
03 באפריל 2024

השלב המעשי

ראה

שאלת מסגור

באילו צעדים נקטתי כדי לאמן את התלמידים כך שיוכלו למלא את התפקידים הספציפיים שלהם במהלך עבודה בשיתוף פעולה?

מה היה אפקטיבי בתהליך הזה?

מאמנות בתי ספר - רבדים +

עבודה אפקטיבית בקבוצות - חלק 2: כישורים חברתיים
03 באפריל 2024

שיים

לפני משחק התפקידים

- שתפי את הכיתה באתגר שאת רוצה להתמודד איתו היום במסגרת העבודה בקבוצות. תארי את האתגר והסבירי מדוע חשוב להתייחס אליו... שתפי ברציונל.
- יחד, עיינו / נהלו "סיעור מוחות" לגבי תרשים ה-Y, בהתאם לתפקיד הרלוונטי.
- בחרי תלמיד אחד שיגלם את האתגר שאת רוצה להתמודד איתו. (שומר סף)
- בקשי מקבוצת מתנדבים לשבת מול הכיתה או במקום שבו כולם יכולים לראות אותם (בדומה לאקווריום)
- הציגי את ההקשר... מה הפעילות/הנושא
- שאלי את שאלת המסגור, "שימו לב איך אני מתנהגת כשומרת סף אפקטיבית. אני אשאל אתכם באופן ספציפי מה עשיתי ואמרתי כדי להטמיע את האסטרטגיה הזו."

במהלך

- בצעי הדגמה.
- המורה היא חלק מהקבוצה, והיא מדגימה כיצד לבצע את התפקיד שנבחר לקידום כישורי שיתוף הפעולה.
- כאשר תראי את ההתנהגות הנבחרת, נקטי את ההתערבות המתאימה.

אחרי משחק התפקידים

- שאלי את התלמיד שנתת לו הנחיות איך זה הרגיש.
- שאלי את הכיתה את שאלת המסגור בשנית, "מה היה אפקטיבי באופן שבו מילאתי את תפקיד שומרת הסף?"
- הדגישי את התובנות העיקריות
- תני לקבוצות הזדמנות לתרגל את התפקיד הספציפי הזה לקידום כישורי שיתוף הפעולה.

מאמנות בתי ספר - רבדים +

עבודה אפקטיבית בקבוצות - חלק 2: כישורים חברתיים
03 באפריל 2024

תרגיל: תכנון

קביעה במה תתמקדו

הקיפי בעיגול את האפשרויות שאת בוחרת...

- זהו אתגר אחד שקשור לכישורים חברתיים ובו תרצי לעסוק (מבין ה-8 שזוהו).
 - סרבן, מוקצה, ביישן, שתלטן, בריון, ליצן, מרחף, נזק
- זהו איזה תפקיד בקבוצה תרצי להדגים במענה לאתגר הכישורים החברתיים.
 - מעודד, משבח, מתפעל, שומר סף, מאמן, אחראי שאלות, בודק, אחראי מיקוד, מתעד, משקף, אחראי רמת קול, אחראי חומרים

שתפי ב"מה" ו"מדוע"

- כתבי לעצמך את האתגר שאת רוצה לטפל בו במסגרת העבודה בקבוצות. והתייחסי לרציונל שמסביר מדוע חשוב לטפל בו.

שתפי ב"כיצד"

- יחד, עיינו / נהלו סיעור מוחות לגבי תרשים ה-Y, בהתאם לתפקיד הרלוונטי.
- שימו את תרשים ה-Y כאן...

מאמנות בתי ספר - רבדים +

עבודה אפקטיבית בקבוצות - חלק 2: כישורים חברתיים

03 באפריל 2024

הציגי את ההקשר

- בחרי תלמיד אחד שיגלם את האתגר שאת רוצה להתמודד איתו. (שומר סף)
- בקשי מקבוצת מתנדבים לשבת מול הכיתה או במקום שבו כולם יכולים לראות אותם (בדומה לאקווריום)
- הציגי את ההקשר ... מה הפעילות/הנושא?

שאלת מסגור (לצורך ההדגמה)

- נסחי את שאלת המסגור

הדגמה

- דייקי אמירותייך לתלמיד לצורך הנחייה, כאשר התלמיד יפגין את ההתנהגות המדוברת.

סיכום הדגמה

- חזרי על שאלת המסגור.
- שערי לעצמך מה תרצי לשמוע מהתלמידים.
- דייקי את הנחייתך כדי להדגיש את הרעיון

מאמנות בתי ספר - רבדים +
עבודה אפקטיבית בקבוצות - חלק 2: כישורים חברתיים
03 באפריל 2024

**תרגל:
הנחיות**

הקשר עבור הקבוצה

• **עמיתה מספר 1:**

- את המורה שמבצעת הדגמה של התפקיד הנדון במסגרת למידה בקבוצה.
- שתפי את חברות הקבוצה באתגר שבחרת בתחום הכישורים החברתיים ואיזה תפקיד את מדגימה כדי לטפל באתגר זה.

• **עמיתה מספר 2:**

- את התלמידה שיוצרת את האתגר 😊.
- כאשר המורה מנחה אותך, שני את ההתנהגות שלך בהתאם להנחיות.

• **עמיתות מספר 3 ו-4:**

- התנהגו כאילו הייתן תלמידות בקבוצה.

• **עמיתה מספר 1:**

- הובילי את משחק התפקידים בהתאם למערך שהכנת.

הובלת משחק התפקידים

• **עמיתה מספר 1:**

- בצעי הדגמה מלאה מול התלמידים.

אחרי משחק התפקידים

• **עמיתות מספר 2, 3 ו-4:**

- אחרי משחק התפקידים, תנו משוב לעמיתה מספר 1 (המורה)
 - עיינו בכרטיס המתאר את התפקיד, תנו לה משוב ותארו כיצד עמדה או לא עמדה בציפיות, בהתאם לתפקיד הנדון במסגרת הלמידה בקבוצה.
 - עיינו במרכיבי השיום שמתייחסים להדגמה מול תלמידים וזהו חוזקות ופערים.
 - זה היה אפקטיבי כאשר...
 - בפעם הבאה נסי...

• **עמיתה מס' 1**

- תרגלי את החלק הקשה ביותר פעם נוספת תוך הטמעת המשוב שקיבלת מחברות הקבוצה

החלפת תפקידים

מאמנות בתי ספר - רבדים +

עבודה אפקטיבית בקבוצות - חלק 2: כישורים חברתיים
03 באפריל 2024

תכנון ההטמעה

כיצד תתחילו ללמד את הכישורים הדרושים לעבודה אפקטיבית בקבוצות?

אילו שאלות עדיין יש לכן?